

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

VIITASAAREN KAUPUNKI
ILMOLAHDEN AMPUMARADAN OYK
TYÖ NRO. 1510060728
14.6.2022

WWW.RAMBOLL.FI

1510060728

Viitasaaren kaupunki

Ilmolahden ampumaradan oyk

1. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAN (OAS)

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on lakisääteinen (MRL 63 §) kaavan laatimiseen liittyvä asiakirja, jossa esitetään suunnitelma kaavan laatimisessa noudatettavista osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

2. SUUNNITTELUALUE

Kaava-alue sijaitsee Keski-Suomen maakunnassa Viitasaaren kaupungissa noin 8 kilometrin päässä Viitasaaren keskustajamasta etelään (Kuva 2-1). Kaava-alue sijaitsee Jurvanjärven eteläpuolella valtatie 4:n varrella, tien molemmin puolin. Alue rajoittuu pohjoisosasta Jurvanjärven etelärannan rantavyöhykkeen läheisyyteen, idästä Härmäläisenmäen metsätalousalueeseen, etelästä Pajukallion metsätalousalueeseen ja lännestä Hermannin metsätalousalueeseen lähelle 110 kV sähköverkon runkolinjaa. Tästä osayleiskaavan kaava-alueesta rajataan pois kaikki lomarakennuspaikat. Kaava-alue on kooltaan noin 370 hehtaaria.

Kuva 2-1. Suunnittelualan raja

3. OSAYLEISKAAVAN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Ilmolahden ampumarata oyk (osayleiskaava) saatettiin vireille ja se oli luonnoksena nähtävillä osana *Keiteleen länsipuolen rantayleiskaava ja Ilmolahden ampumarata-alueen yleiskaava* -kaavahanketta. Viitasaaren kaupunginvaltuusto on hyväksynyt rantakaavoitusohjelman 3.3.1997 § 109. Rantakaavoitusohjelman seurauksena kaupunginhallitus päätti 5.9.2016 § 165 laittaa vireille Keiteleen länsipuolen rantayleiskaavan laatimisen ja 2.10.2017 § 237 Ilmolahden ampumarata-alueen yleiskaavan laatimisen. Yleiskaavoja koskeva aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestettiin 15.2.2017 ja yhteinen kaavaluonnos oli nähtävillä 23.11. – 22.12.2017.

Keiteleen länsipuolen rantayleiskaava ja Ilmolahden ampumarata-alueen yleiskaava -kaavahankkeen luonnosvaiheen nähtävillä olon jälkeen Viitasaaren kaupunginhallitus päätti 28.9.2020 § 165 eriyttää kaavahankkeen kahteen erilliseen osaa. Kaavahankkeet eriytettiin toisistaan, jotta kaavoista tiedottaminen kuntalaisia kohtaan paranisi ja kaava-aineistot olisivat selkeämmät.

Kaupunginhallitus käsitteli Ilmolahden ampumarata-alueen yleiskaavan ensimmäisen kaavaehdotuksen sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman kokouksessaan 15.11.2021 § 251. Kaavaehdotusaineisto asetettiin julkisesti nähtäville 24.11. – 23.12.2021 väliseksi ajaksi. Viitasaaren kaupungin tekniselle osastolle, kirjastoon sekä kaupungin kotisivuille. Kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta kuulutettiin kaupungin ilmoitustaululla, kotisivuilla ja paikallislehti Viitasaaren seudussa.

Keski-Suomen tärkeimmät ampumaradat on merkitty Keski-Suomen maakuntakaavaan (2017) kohdemerkinnöillä. Maakuntakaavan mittakaavan takia siinä ei tarkastella ampumaratojen melupäästöjen aikaan saamia melualueita eikä niitä osoiteta kaavakartalla. Keski-Suomessa tämä on aiheuttanut ongelmia ampumaratojen toimintojen jatkuvuudessa, sillä ratojen melualueita ei ole pystytty huomioimaan rakennuslupia myönnettäessä.

Viitasaaren monipuolisin ampumarata sijaitsee Ilmolahden Kirrinkalliolla. Ilmolahden ampumarata on ollut käytössä jo vuosikymmenien ajan, sen toimintaa on kehitetty ja sinne on rakennettu merkittävästi. Radan toiminnan aiheuttamat melupäästöt ovat kuitenkin johtaneet siihen, että toiminta-aikojä on jouduttu supistamaan.

Viimeisimpinä uudistuksina Ilmolahden ampumaradalle on rakennettu uusi 300 m /150 m kivääri-rata ampumakatoksineen sekä meluvalleineen. Uudelle radalle myönnettiin ympäristölupa vuonna 2013, rata valmistui lokakuussa 2018 ja se sai Poliisihallituksen ampumarataluvan huhtikuussa 2014.

Tämän yleiskaavan tavoitteena on esitellä tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoittaa mahdolliset tarpeelliset alueet yksityiskohtaiseen kaavoitukseen. Lisäksi kaavan tavoitteena on osoittaa alueet muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi.

Radan säilyminen ja sen toiminnan mahdollistuminen on perusteltua turvata yleiskaavalla.

Yleiskaavan keskeisiä tavoitteita ovat mm:

- turvataan alueiden monipuolinen käyttö; maa- ja metsätalous, asutus sekä muu elinkeino, yleinen virkistys ja suojelu
- huomioidaan luonnonolosuhteet, maisema sekä vesistöjen kuormitus
- turvataan maanomistajien tasapuolinen kohtelu

4. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

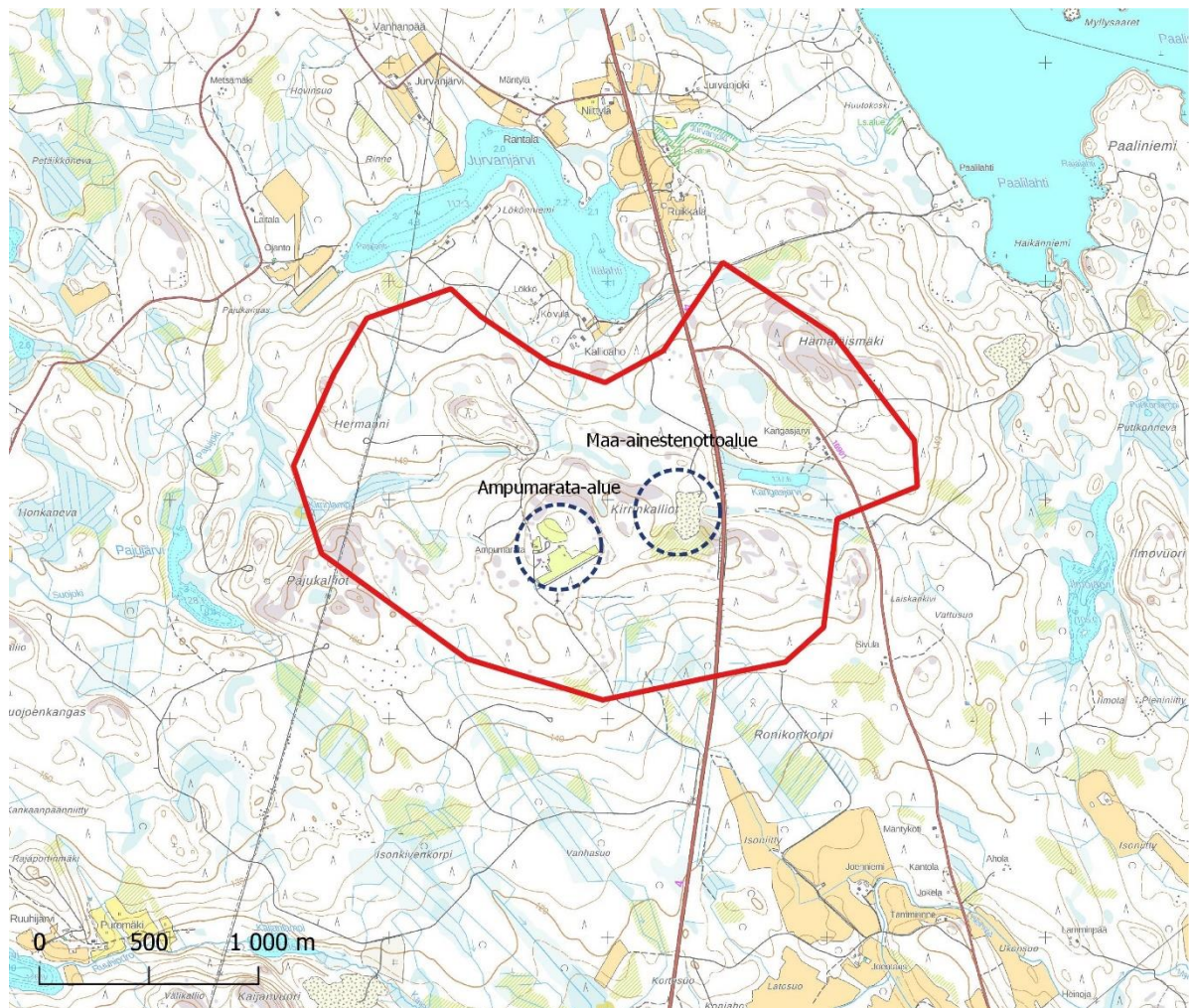
4.1 Suunnittelualueen nykytila

Suunnittelualue koostuu pääosin metsätalousalueista. Alueeseen sisältyy myös Ilmolahden ampu-
marata -alue sekä Kirrinkallion maa-aineksenottoalue. Suunnittelualueella sijaitsee pieni Kangas-
järven (1,85 ha) vesialue ja suunnittelualueen ulkopuolella pohjoispuolelle sijoittuu Jurvanjärvi,
länsipuolelle pieni Kirrinlampi ja Pajujärvi.

Suunnittelualueella sijaitsee kaksi asuinrakennusta. Lähimmät muut asuin- ja lomarakennukset
sijoittuvat suunnittelualueen pohjoispuolella Jurvanjärven rantavyöhykkeellä lähimmillään noin
100 metrin etäisyydellä suunnittelualueen rajasta.

Suunnittelualueen läpi kulkee osa valtatiestä 4 sekä yhdystietä 16901 (Ilmolahdentie). Lisäksi alu-
eella kulkee yksityisteitä, jotka palvelevat pääosin metsätaloutta, ampumaratatoimintaa sekä Kir-
rinkallion maa-ainestenottoaluetta.

Suunnittelualueen länsiosassa kulkee Elenia Verkko Oyj:n omistama Koivisto-Pihtipudas -sähkö-
linja. Sähkölinjan jännite on 110 kV.

Kuva 4-1. Suunnittelualueen toiminnot.

Ampumarata-alue

Ilmolahden ampumarata on Viitasaaren Ampujat ry:n ja Viitasaaren Riistanhoitoyhdistyksen omistuksessa oleva ampumaratakokonaisuus. Ampumaradan käyttäjät koostuvat pääosin alueella vakituisesti asuvia ja lomailevia metsästäjiä, ampumaurheilijoita ja reserviläisiä. Lisäksi rata-alue toimii poliisin ampumaharjoittelu alueena.

Ampumarata-alue koostuu kaikkiaan 7 eri radasta, joilla harjoitetaan muun muassa haulikko-, kivääri-, luodikko-, pienoiskivääri- ja pistooliammuntaa. Alueella sijaitsee skeet rata, trap rata, hirvirata 75/ 100 m, luodikkorata 100 m, villikarju -rata 50 m ja pistoolirata 25 m. Lisäksi alueelle on rakennettu uusi 300/ 150 m kiväärirata meluvalleineen vuonan 2018.

Viitasaaren ampuijen arvion mukaan ratakohtaiset laukausmäärät ovat olleet seuraavat:

Taulukko 1. Ilmolahden ampumaradan ympäristölupahakemuksen mukaiset vuosittaiset laukausmäärät.

Lajirata	Laukausmäärä/v.
Skeet	40 000
Trap	30 000
Hirvi 100 m	1 500
Hirvi 75 m	4 500
Luodikko 100 m	4 000
Kivääri 300 m*	15 000
Kivääri 150 m*	5 000
Pistooli 25 m	2 000
Pienoiskivääri ja -pistooli 50 m	3 000
Villikarju	3 000
*(lähde: Ampumamelun keskiäänitaso -selvitys 2022, Ramboll Finland Oy)	

Ampumaradalle sekä ampumarata-alueen laajennukselle on myönnetty ympäristölupa Viitasaaren kaupungin ympäristölautakunnassa 18.9.2013 §103. Voimassa olevassa ympäristöluvassa annetaan määräykset ampumarata-alueen ratojen käyttöajoista ja ampumaratatoiminnan aiheuttamasta melusta.

Maa-ainestenottoalue

Suunnittelualueen itäosassa sijaitsee Keski-Suomen Kuljetus Oy:n (KSK) Kirrinkallion maa-ainestenottoalue. Maa-ainestenotto toiminnan jatkamiselle on myönnetty maa-aineslain ja ympäristön-suojelulaine mukainen yhteislupa Viitasaaren ympäristölautakunnassa 29.5.2018 §30.

Voimassa olevassa luvassa maa-ainestenottoalueelle on myönnetty kokonaismäärältään 380 000 m³ maa-aineksen ottamiseen sekä kallion louhintaan ja murskaukseen Kirrinkallion kallioalueella sekä 20 000 m³ puhtaiden ylijäämämaiden vastaanottamiseksi ja sijoittamiseksi. Lupa on voimassa vuoteen 2028 saakka.

4.2.2 Keski-Suomen maakuntakaava 2040

Keski-Suomen liitto käynnisti maakuntakaavan päivityksen loppuvuodesta 2020. Päivitys koskee koko Keski-Suomen maakunnan aluetta, Kuhmoinen pois lukien. Maakuntakaava päivitetään Keski-Suomen liiton rullaavan maakuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa voimassa olevaa maakuntakaavaa muutetaan kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 tuli vireille 3.9.2020 jolloin sen ikuinen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (I-OAS) asetettiin nähtäville.

Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 I-OAS:n (Keski-Suomen liitto, 2020) mukaan vireillä olevan maakuntakaavan teemoja, muutostarpeita ja tavoitteita ovat tuulivoiman sekä liikenteen muutostarpeet ja tavoitteet sekä hyvinvoinnin aluerakenteen tavoitteet.

Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 valmisteluvaiheen aineistot asetettiin nähtäville 7.3. – 5.5.2022 väliseksi ajaksi. Ilmolahden ampumarata-alueen osayleiskaavan suunnittelualueelle ei ole esitetty merkintöjä kaavaluonnoksessa (Kuva 4-2).

Kuva 4-3. Ote Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 luonnoksesta. Ilmolahden ampumarata-alueen suunnittelualueen sijainti on esitetty sinisellä ympyrällä.

4.3 Yleiskaava

Alueella ei ole voimassa oikeusvaikutteisia yleiskaavoja.

4.4 Asemakaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia asemakaavoja eikä ranta-asemakaavoja.

4.5 Maanomistus

Pääosa suunnittelualueesta on yksityisessä maanomistuksessa.

5. KAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI JA SELVITYKSET

5.1 Vaikutusten arviointi

Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus (MRL 9 §).

Aloitusvaiheessa tunnistetaan kaavan aiheuttavan seuraavia vaikutuksia, joita kaavaluonnosvaiheessa ja jatkoprosessi arvioidaan:

- Yhdyskuntarakenne
- Palvelut
- Liikenne
- Luonto- ja luonnonsuojelu
- Maisema- ja kulttuuriympäristö
- Yhdyskuntatalous
- Maa- ja metsätalous

Arvioitavat vaikutukset täsmentyvät kaavaprosessin yhteydessä.

5.2 Lähtötietoina olemassa olevat selvitykset

- Maakuntakaavojen taustaselvitykset
- Keiteleen länsipuolen alueiden yleiskaava: Luonto- ja maisemaselvitys (FCG, 2016)
- Keiteleen länsipuolen rantayleiskaava: Tavoitteet ja mitoitusperusteet (2016)
- Keiteleen länsipuolen rantayleiskaava ja Ilmolahden ampumarata-alueen yleiskaavan luonnos: Natura-tarvearviointi (FCG, 2017)
- Ilmolahden ampumarata, Viitasaari: Melumallinnus (Ramboll Finland 2018)

5.3 Kaavaa varten laadittavat selvitykset

- Luontoselvitys 2021 (Ramboll Finland Oy)
- Ilmolahden ampumamelun keskiäänitaso -selvitys 2022 (Ramboll Finland Oy)
- Ilmolahden ampumaradan haitta-aineen hallintatarpeen arviointi 2022 (Ramboll Finland Oy)

Erillisselvityksiä laaditaan kaavaprosessin aikana tarpeen mukaan ja kaupungin erillisellä päätöksellä.

6. SUUNNITTELUTYÖN OSALLISET

Kaavoitusmenettelyn tulee perustua riittävään vuorovaikutukseen osallisten kanssa ja myös tätä kautta saatavaan asiantuntemukseen (MRL 1 §). Osallisia ovat kaikki ne, joiden asumiseen, työnteekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Alla on lueteltu suunnittelutyön alkuvaiheessa tunnistetut. Osallisia voidaan lisätä tarpeen mukaan suunnittelun edetessä.

- Maanomistajat ja alueen asukkaat
- Alueen toiminnanharjoittajat
- Kaupungin hallintokunnat (esimerkiksi tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta)
- Kylätoimikunnat
 - Ilmolahden kyläseura ry
- Suunnittelualueen kalastuskunnat
 - Jurvansalon jakokunta
 - Ilmolahden jakokunta
- Suunnittelualueen vesiosauuskunnat
 - Jurvansalon vesiosauuskunta
 - Ilmolahden vesiosauuskunta
- Keski-Suomen ELY-keskus
- Keski-Suomen liitto
- Keski-Suomen lintutieteellinen yhdistys ry
- Keski-Suomen museo
- Luonnonsuojelujärjestö
- Maa- ja metsätalouden järjestöt
- Metsähallitus ja metsäyhtiöt
- Elenia Oy
- Puolustusvoimat
- Viitasaaren Ampujat ry
- Viitasaaren Riistanhoitoyhdistys

7. KAAVOITUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA OSALLISTUMINEN

Kaavojen vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olosta sekä kaava-suunnitelman nähtävillä olosta luonnos- ja ehdotusvaiheissa ilmoitetaan

- kuulutuksella Viitasaaren Seudussa
- kaupungin internet-sivuilla osoitteessa www.viitasaari.fi
- kaupungin ilmoitustaululla.

7.1 Vireilletulo

Kaupunginhallitus päätti 2.10.2017 § 237 laittaa vireille Ilmolahden ampumarata-alueen yleiskaavan laatimisen.

Ilmolahden ampumarata-alueen yleiskaava liitettiin vireilletulovaiheen jälkeen osaksi Keiteleen länsipuolen rantayleiskaava -hanketta. Kaavahankkeiden yhteinen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on valmistunut 27.10.2017. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä koko suunnittelutyön ajan. Osalliset voivat jättää mielipiteitä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kaavaehdotuksen nähtäville asettamiseen asti.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa suunnittelutyön aikana.

Yhteiskaavahanketta koskeva aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestettiin 15.2.2017

7.2 Kaavaluonnos

Ilmolahden ampumarata-alueen yleiskaava oli kaavaluonnosvaiheessa osa Keiteleen länsipuolen rantayleiskaava ja Ilmolahden ampumarata-alueen yleiskaava -kaavahanketta.

Kaavahankkeiden yhteinen kaavaluonnos sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma olivat nähtävillä 23.11.-22.12.2017 Viitasaaren kaupungin teknisellä osastolla, kirjastossa sekä kaupungin kotisivuilla. Kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta kuulutettiin kaupungin ilmoitustaululla, kotisivuilla ja paikallislehti Viitasaaren seudussa.

Keiteleen länsipuolen rantayleiskaava ja Ilmolahden ampumarata-alueen yleiskaava -kaavahankkeen kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta, Keski-Suomen museolta, Liikennevirastolta, Keski-Suomen liitolta, Metsähallitukselta ja Puolustusvoimilta.

Kaavaluonnoksesta saatiin Ilmolahden ampumarata-alueen osayleiskaava-aluetta koskevat lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta sekä Keski-Suomen liitolta. Puolustusvoimien antoivat lausunnon, joka koski Hakojärven rannan rakennuspaikkaa ja Metsähallituksen lausunnon, joka käsittelee muun muassa eräiden pienten järvien kaavamääräyksiä.

Lausuntopyyntöjen lisäksi Viitasaaren kaupunki toimitti ampumarata-alueelle tehdyt melumallinnukset tiedoksi Viitasaaren Ampujat Ry:lle ja Viitasaaren Riistanhoitoyhdistykselle. Kumpikaan yhdistys ei kommentoinut melumallinuksia.

Kaavaluonnoksesta ei saatu Ilmolahden ampumarata-aluetta koskevia mielipiteitä.

7.3 Ehdotusvaihe

Kaavaluonnoksesta saatu palaute kootaan erilliseksi palauteraportiksi ja kuhunkin palautteeseen annetaan kunnan perusteltu kannanotto. Kaavaluonnoksia tarkistetaan saatujen palautteiden pohjalta yleiskaavaehdotuksiksi ja asetetaan julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja kunnan hallintokunnilta. Kaavaehdotusten nähtävillä olosta ilmoitetaan lehtikuulutuksella ja ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille kirjeellä. Kunnan jäsenet ja osalliset voivat jättää kaavaehdotuksesta kirjallisen muistutuksen.

Kaavaehdotus I

Kaupunginhallitus käsittelee Ilmolahden ampumarata-alueen yleiskaavan ensimmäisen kaavaehdotuksen sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman kokouksessaan 15.11.2021 § 251. Kaavaehdotusaineisto asetettiin julkisesti nähtäville 24.11. – 23.12.2021 väliseksi ajaksi. Viitasaaren kaupungin tekniselle osastolle, kirjastoon sekä kaupungin kotisivuille. Kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta kuulutettiin kaupungin ilmoitustaululla, kotisivuilla ja paikallislehti Viitasaaren seudussa.

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta, Keski-Suomen liitolta, Keski-Suomen museolta, Väylävirastolta sekä Viitasaaren ampujat ry:ltä. Lisäksi kaavaehdotuksesta saatiin yksi muistutus.

Kaavaehdotus II

Täydennetään myöhemmässä vaiheessa.

7.4 Hyväksymisvaihe

Kaavaehdotuksista saatu palaute kootaan erilliseksi palauteraportiksi ja kuhunkin palautteeseen annetaan kunnan perusteltu kannanotto. Kaavan hyväksyy Viitasaaren valtuusto. Kirjallinen ilmoitus kaavan hyväksymisestä lähetetään Keski-Suomen ELY-keskukselle ja niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja ilmoittaneet osoitteensa (MRL 67 §). Kaava tulee voimaan 30 päivän kuluttua valtuuston päätöksestä kuuluttamisen jälkeen, mikäli päätöksestä ei valiteta hallinto-oikeuteen.

Kaavan voimaantulosta ilmoitetaan lehtikuulutuksella sekä kunnan ilmoitustaululla ja sähköisellä ilmoitustaululla.

7.5 Viranomaisyhteistyö

Kaavaprosessin aloitusvaiheessa järjestetään kunnan, kaavoittajan ja Keski-Suomen ELY-keskuksen kesken aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu, johon kutsutaan ne viranomaiset, joiden toimialaa asia saattaa koskea.

Kaavaluonnoksen valmisteluaineistosta ja kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot asianomaisilta viranomaisilta. Ehdotusvaiheessa järjestetään tarvittaessa viranomaisneuvottelu. Tarvittaessa kaavatyön edetessä järjestetään työneuvotteluja viranomaisten kanssa.

8. ALUSTAVA AIKATAULU

Kunkin kaavavaiheen osallistumismahdollisuudet on kuvattu edellisessä luvussa. Kaavojen aikataulua päivitetään tarvittaessa suunnittelun edetessä.

		Kuukausi	Vuosi
Vireilletulo ja luonnosvaihe	Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu	Helmikuu (15.2.2017)	2017
	Ilmolahden ampumarata-alueen osayleiskaavan vireilletulo	Lokakuu (kh 2.10.2017, kuulutus 22.11.2017)	
	Kaavaluonnoksen nähtävilläolo	Marraskuu – joulukuu (23.11. – 22.12.2017)	
Ehdotus- ja hyväksymisvaihe	Ilmolahden ampumaradan osayleiskaava eriytettiin omaksi yleiskaava-hankkeeksi	Syyskuu (kh. 28.9.2020)	2020
	Luontoselvitys	Toukokuu – Heinäkuu	2021
	Kaavaehdotuksen nähtävilläolo	Syyskuu – lokakuu	
	Kaavan hyväksymiskäsittely	Marraskuu – joulukuu	

9. YHTEYSTIEDOT

Viitasaaren kaupunki

Keskitie 10
44500 Viitasaari

Teknisen toimialajohtaja

Juho Tenhunen

044 459 7380

juho.tenhunen@viitasaari.fi

Maanmittausteknikko

Kaisa Honkakallio

044 459 7384

kaisa.honkakallio@viitasaari.fi

Ramboll Finland Oy

Puutarhakatu 9
70300 Kuopio

Kaavoitusarkkitehti, projektipäällikkö

Pirjo Pellikka

040 5322 380

pirjo.pellikka@ramboll.fi